Fra: Pettersen, Elisabeth Utstøl <elisabeth.pettersen@statsforvalteren.no>
Sendt: tirsdag 16. april 2024 15:09
Til: Postmottak
Kopi: post@nfk.no
Emne: Akvakultursøknad Kinnholmen - deres sak 24/5816

Til Sortland kommune

Vi viser til deres brev datert 23.02.2024 om utvidet høringsfrist for høring og offentlig ettersyn av akvakultursøknad for lokalitet Kinnholmen.
Dere ber Statsforvalteren ta stilling til utredningen av konsekvenser for reindrift når det gjelder plassering av akvakulturanlegg ved Kinnholmen i Sortland kommune. Vi beklager at vi ikke har svart innen fristen som var 15.mars 2024.

Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt tilhører Troms reinbeiteområdet, hvor Statsforvalteren i Troms- og Finnmark er reindriftsfaglig myndighet, mens Statsforvalteren i Nordland er planfaglig myndighet.
Vi uttaler oss derfor primært som planfaglig myndighet om den reindriftsfaglige vurderingen som er gjennomført av Norconsult, datert 17.12.2023.
Vi kan bekrefte at dette området har svært stor verdi som beite- og særverdiområde, dvs. kalvingsland. Området i lavlandet blir tidlig bart og er et viktig kalvingsområde.

Nordconsult skriver i deres oppsummering at påvirkningen fra et oppdrettsanlegg ved Kinnholmen i begrenset grad vil påvirke rein på land. Det kan likevel ikke utelukkes at enkeltrein kortvarig kan reagere på enkelthendelser som høy lyd, lukt ved spesielle vindretninger og kanskje lysforurensning fra anlegget de første dagene reinen ankommer kalvingslandet i april. De peker på at reinen er ekstra sårbar og var for forstyrrelser i kalvingsperioden. Reinen kan derfor reagere sterkere på aktivitet og forstyrrelser om våren i kalvinga, enn den gjør resten av året.
Norconsult mener at påvirkningen fra oppdrettsanlegget vil være ubetydelig endret til noe forringet og at konsekvensen vil være at tiltaket vil føre til noe skade i drifts- og anleggsfasen.
Deres vurdering er videre at tiltaket ikke vil medføre vesentlig tilleggsbelastning for reindrifta i Kanstadfjord og Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt.
Norconsult skriver videre:

> *Det kan knyttes usikkerhet til flere deler av en konsekvensutredning. En konsekvensutredning skal så langt det er mulig baseres på fakta, men nødvendig data er imidlertid ikke alltid tilgjengelig. I tillegg skal en konsekvensutredning vurdere fremtidig tilstand, noe det alltid vil være knyttet usikkerhet til. Det er også knyttet en del usikkerhet til hvor store konsekvenser ulike tiltak og menneskelig aktivitet har for rein og reindrift. Forskningen på dette feltet i stadig utvikling. Vurderingene av påvirkning og konsekvenser er derfor i stor grad basert på skjønn.*
> *I denne utredningen er det først og fremst knyttet usikkerhet til om reinen vil reagere på den økte aktiviteten som vil finne sted 1 700 m fra land. Reinen er svært sårbar i kalvingsperioden, og den er i denne perioden særlig var for forstyrrelser og menneskelig aktivitet. Reinsdyr har særlig god hørsel og luktesans for å oppfatte farer. Det er likevel*

usikkert om reinen vil reagere negativt på aktiviteten knyttet til oppdrettsanlegget, og i så fall i hvilken grad den vil kunne venne seg til aktiviteten.

Utredningen gjengir også reinbeitedistriktets vurdering av tiltaket:

Reindrifta er imot at det tillates oppdrettsanlegg utenfor de viktigste kalvingsområdene deres. Reindrifta kan ikke ta sjansen på å akseptere et inngrep med støy, lukt og lys i dette viktige og sårbare beiteområdet for reinen. Denne delen av distriktet er uten større inngrep og menneskelig aktivitet, og området har de beste beitene og kalvingslandet i distriktet.

I kalvingsperioden er reinen særlig sårbar. Bekymringen er at simla ikke vil ta i bruk området til kalving som følge av oppdrettsanlegget. Reindrifta er også redd reinen kan bli stressa av forstyrrelsene av oppdrettsanlegget, og at de kan trekke over flomstore elver med kalv, eller unnviker områdene ned mot fjæra som er viktige for kalvens overlevelse i kriseår. I krisetider har reindrifta klart å holde oppe en produksjon på grunn av det gode kalvingslandet som er i Kinn-området.

Det er først og fremst i perioden fra midten av april til slutten av juni at oppdrettsanlegget vil være problematisk for rein og reindrifta.

Reindrifta ønsker at oppdrettsanlegget ble flyttet til yttersida av Kinnholmen.

Vurdering

Selv om det ikke finnes en fasit på hvordan tiltaket vil påvirke kalvingslandet, må kommunen nøye avveie konsekvensene for reindriften opp mot tiltakshavers interesser. Bit for bit-nedbygging over tid, krevende topografi, Lofast, skogplantinger, tap til rovdyr/fugl, og økt motorferdsel i utmarka representerer til sammen betydelige utfordringer for reinbeitedistriktet.

Saken illustrerer hvilke dilemma som kan oppstå når det gjelder vurdering av de konsekvensene inngrep i eller i nær tilknytning til særverdiområdene til reinbeitedistriktet kan forårsake. Konsekvensutredningen som er utarbeidet, er både god og grundig. Den beskriver forventede virkninger ut fra et begrenset faktabasert kunnskapsgrunnlag, men at det er heftet stor usikkerhet til de vurderingene som er gjort.

Dersom dette tiltaket var planlagt på land, ville vi vurdert unnvikelsesavstanden fra anlegget for drektige simler og simler med kalv ift påvirkning av lys, lyd og lukt opp til 5 km.

Det er dessverre begrenset forskningsbasert kunnskap om hvordan støy- og lysforurensing fra oppdrettsanlegg i sjø kan påvirke nærliggende reinbeiteområder. I denne saken er det usikkert hvordan etableringen av planlagte oppdrettsanlegg vil påvirke reinbeitedistriktets kalvingsområde. Reinbeitedistriktets bekymringer er derfor berettiget.

Dersom dette forholdet hadde vært på land ville vurderingen vært at tiltaket gir stor til svært stor påvirkning, og den negative konsekvensen stor til svært stor.

Utgangspunktet er at beiteområdet vest for Kinnholmen er et svært viktig kalvingsland for reinbeitedistriktet. Fordi beitero er så viktig for simle og kalv i kalvingsperioden, kan forstyrrelser i denne fasen føre til at overlevelse og tilveksten hos kalvene svekkes og medføre økonomiske tap.

Med vennlig hilsen
Elisabeth Utstøl Pettersen
seniorrådgiver

Telefon: 75 54 78 45
Mobil: 95 15 49 87
E-post: elisabeth.pettersen@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/no